

Nota Dierenwelzijn

2017-2021

Inhoudsopgave

Dierenwelzijn in Bodegraven-Reeuwijk	3
De opvang en verzorging van (gevonden/gewonde) dieren	3
Huisdieren chippen en andere maatregelen	3
Het "minimahuisdier"	4
Hondenbeleid	4
Dieren in het rampenplan	4
"Wilde dieren"	4
Voeren dieren in het wild	5
Communicatie	5
Samenvatting in actiepunten	6
Bijlage 1 Juridisch kader Dierenwelzijn	7
Handhaving	8
Relevante regels APV 2016	9
Bijlage 2: Proces opvang en verzorging van gevonden dieren in 2017	10

Dierenwelzijn in Bodegraven-Reeuwijk

De gemeente vindt het belangrijk dat mens en dier in de gemeente goed naast elkaar kunnen leven. Dit geldt voor dieren met een eigenaar, maar ook voor dieren die in het wild voorkomen. Dit leidt tot de volgende aandachtspunten op het gebied van dierenwelzijn:

De opvang en verzorging van (gevonden/gewonde) dieren

De gemeente heeft haar wettelijke taak met betrekking tot de opvang en verzorging van gevonden dieren uitbesteed aan de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven. Deze stichting is speciaal voor dit doel opgericht in 2013 en bestaat volledig uit vrijwilligers. Ze zijn actief in Bodegraven, Nieuwerbrug en de Meije. Hiervoor is tussen de stichting en de gemeente een overeenkomst afgesloten, waarin de vergoeding voor het vele werk dat de vrijwilligers van deze Stichting doen is geregeld. Hiervoor is een maximaal bedrag van € 8.500,00 gereserveerd. Afrekening geschiedt op basis van werkelijk gemaakte kosten.

In de andere dorpen lukt het vooralsnog niet om voldoende vrijwilligers te vinden om hetzelfde pakket te uitvoeren. De Stichting Dierenhulpverlening Woerden en omstreken (DHW) voert daarom deze taak uit. De Stichting Dieren noodhulp Bodegraven streeft naar uitbreiding van haar werkzaamheden. Na realisatie hiervan is hiervoor een max. bedrag van € 6.900,00 gereserveerd. Afrekening geschiedt op basis van werkelijk gemaakte kosten.

De stichting Dieren noodhulp Bodegraven schakelt, indien nodig, voor het vervoer van gewonde dieren de dieren ambulance van DHW in. De dieren ambulance vervoert de gewonde dieren naar de opvangcentra waarmee de gemeente een meerjarige overeenkomst heeft.

Voor vogels is dat het vogelopvangcentrum Rotsoord in Utrecht. Met een bedrag van € 0,075 per inwoner wordt bijgedragen aan het in stand houden van dit erkende vogelasiel Rotsoord te Utrecht. De bijdrage wordt daarmee ca € 2.535,- (naar boven afgerond) voor de jaren 2017-2021. Aanpassing ervan zal gebeuren op basis van de jaarlijkse indexering door de gemeente.

Voor andere dieren is dat het Dierenasiel Rijerscop te Harmelen. De gemeente heeft in 2011 het besluit genomen om mede te participeren in dit regiodierenasiel. Aan de exploitatie van dit dierenasiel wordt vooralsnog bijgedragen met € 1,- per inwoner. Het besluit valt binnen de wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de opvang en verzorging van zwerfdieren.

Huisdieren chippen en andere maatregelen

Het aantal zwerfdieren neemt al jaren alleen maar toe. Dit is een landelijke tendens. Om voor de hand liggende motieven (beperken overlast, verkeersveiligheid, volksgezondheid, dierenwelzijn, etc.) is het streven van de gemeente om het aantal zwerfdieren binnen de gemeentegrenzen te stabiliseren en zo mogelijk terug te dringen. Preventie (het castreren en steriliseren van huiskatten) voorkomt dat zwerfende katten voor nakomelingen zorgen. De gemeente draagt via de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven financieel bij aan het chippen van huisdieren en het castreren/steriliseren van huiskatten. Hiervoor is een jaarlijks bedrag van € 2.000,- opgenomen in de begroting. De preventieve acties (chippen en neutraliseren van katten) worden jaarlijks gehouden door de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven, samen met de Dierenartsenpraktijk Bodegraven en Dierenkliniek Sybrandij in Reeuwijk.

Het “minimahuisdier”

Inwoners met financiële problemen hebben soms een huisdier. Gebeurt daar iets mee, zoals ziekte of een ongeval, waardoor extra kosten moeten worden gemaakt, dan kunnen ze die kosten niet dragen. Dit kan leiden tot ongewenste gevolgen voor die dieren, zoals verwaarlozing van deze dieren. Voor deze dieren, de zogenaamde “minimahuisdieren”, biedt de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven hulp (betalen van dierenartskosten, verstrekken van voer). Deze hulp ligt in het verlengde van het gemeentelijk armoedebeleid. De gemeente ondersteunt daarom door onder andere voorlichting door inwoners en cliënten van de schuldhulpverlening te wijzen op eventuele mogelijkheden van de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven.

Hondenbeleid

De gemeente kent een specifiek beleid met betrekking tot honden. In de gehele bebouwde kom geldt een aanlijngedod en opruimplicht, met uitzondering van anders aangewezen gebieden. Zie hiervoor afdeling 11, artikel 2:57 tot en met 2:59 van de APV. De gemeente zet zich in om de inkomsten uit de hondenbelasting te gebruiken voor voorzieningen en faciliteiten voor hondenbezitters en hun honden, zoals uitlaatvoorzieningen, opruimmateriaal en afvalbakken. Een voorbeeld van een uitlaatplaats waar honden ongehinderd en zonder overlast los kunnen lopen is het afgescheiden deel van het Limespark.

Dieren in het rampenplan

Bij rampen wordt in redelijkheid geprobeerd dieren in veiligheid te brengen, zoals het vangen, verzamelen, vervoeren naar opvangadressen en het identificeren en registreren van dieren.

Voor evacuatie en opvang van commerciële veehouderijen worden afspraken gemaakt met het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, welke hiervoor draaiboeken heeft ontwikkeld. Hierin staat o.a. wat de beschikbare opvangmogelijkheden zijn en welk specialistisch vervoer voor dieren aanwezig is.

“Wilde dieren”

Binnen de gemeentegrenzen komen ook “wilde”¹ dieren voor. Te denken hierbij aan o.a. eenden, ganzen en zwanen. Met name onder de zwanen, die na het stoppen van de zwanendrifters nog in het gebied zijn, kunnen problemen voorkomen. In het kader van dierenwelzijn worden zij zo nodig verzorgd. Op populatiebeheer wordt nader ingegaan in de beleidsnotitie Faunabeheer en schadebestrijding 2017-2021 die uw raad in het najaar van 2016 ontvangt.

¹ In het wild levende dieren, zijnde geen huisdieren

Voeren dieren in het wild

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is een waterrijk gebied met een diversiteit aan watervogels en er komen ook vele andere vogels voor. Soms geven deze dieren overlast en brengen ze de verkeersveiligheid in gevaar. Vaak is dit te wijten aan het voeren van deze vogels. De gemeente start een ontmoedigingsbeleid door het geven van voorlichting en oproepen op de gemeentepagina in de lokale kranten. De enige uitzondering hierop is als in strenge winters de watervogels in de problemen komen. In dat geval mogen de vrijwilligers van de Stichting Dierennoodhulp Bodegraven conform de afspraken met de gemeente de watervogels bijvoeren.

Communicatie

Communicatie en voorlichting spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van het dierenwelzijn. Daarom is er periodiek aandacht voor dierenwelzijn en toezicht op het dierenwelzijn op de gemeentepagina van de lokale kranten. Daarnaast speelt kinderboerderij "de Oude Zusteruin" een belangrijke rol in de educatie en voorlichting van (veelal) kinderen over de omgang met dieren. Regelmatig worden er bij "De Oude Zusteruin" dieren, vaak huis- en hobbydieren, zoals pluimvee, konijnen en cavia's, aangeboden. Deze dieren worden dan, indien mogelijk, ter plekke opgevangen en verzorgd.

Financiële uitwerking

Voor de bovenstaande speerpunten zijn kosten structureel in de begroting opgenomen. De benodigde financiële middelen voor de jaren 2017 – 2021 zijn:

	2017	2018	2019	2020	2021
Dierenasielen					
Dierenasiel Harmelen	33.773,-	33.773,-*	33.773,-*	33.773,-*	33.773,-
Vogelasiel Rotsoord	2.535,-	2.535,-	2.535,-	2.535,-	2.535,-
Dierenhulp Bodegraven-Reeuwijk					
stichting Dierennoodhulp Bodegraven	8.500,-	8.500,-	8.500,-	8.500,-	8.500,-
Uitbreiding Reeuwijk	6.900,-	6.900,-	6.900,-	6.900,-	6.900,-
Zwerfdierenproblematiek					
Bijdrage preventie	2.000,-	2.000,-	2.000,-	2.000,-	2.000,-
TOTAAL	53.708,-	53.708,-	53.708,-	53.708,-	53.708,-

*In de financiële tabel is geen rekening gehouden met demografische ontwikkelingen en wordt het voorziene bedrag van € 33.773,- over de jaren 2017-2021 constant gehouden. Bovendien kan dit bedrag naar beneden bij de uitbreiding naar Reeuwijk. Aanpassing ervan zal gebeuren op basis van de jaarlijkse indexering door de gemeente.

Samenvatting in actiepunten

- ✓ De gemeente zal de wettelijk verplichte opvang en verzorging van huisdieren op zich blijven nemen.
- ✓ De gemeente gaat voor de opvang en verzorging van gevonden dieren de samenwerking door met de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven en de Stichting Dierenhulpverlening Woerden en omstreken (DHW).
- ✓ De gemeente stimuleert een uitbreiding van de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven naar Reeuwijk-Brug en de overige dorpen binnen de gemeente.
- ✓ De gemeente faciliteert de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven voor het chippen van dieren en het castreren/steriliseren van huiskatten.
- ✓ De gemeente ondersteunt de Stichting Dieren noodhulp Bodegraven bij haar hulp aan de "minimahuisdieren".
- ✓ De gemeente voert een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van het voeren van dieren in het wild.
- ✓ Het gebruiken van de gemeentelijke website en de gemeentepagina in de lokale kranten voor voorlichting op het gebied van dierenwelzijn in de gemeente.
- ✓ De kinderboerderij "De oude zusters tuin" stimuleren ten behoeve van haar educatieve taken

Bijlage 1 Juridisch kader Dierenwelzijn

Ten opzichte van de voorgaande nota 2012-2016 zijn diverse veranderingen in de geldende wetgeving ingevoerd.

De juridische indeling die nog steeds wordt gehanteerd is een indeling in:

1. gehouden dieren (landbouwhuisdieren, gezelschapsdieren);
2. in het wild levende dieren.

Gehouden dieren worden in de wet- en regelgeving benaderd als individuele dieren. Welzijn is een begrip dat wordt gedefinieerd in relatie tot *individuele* dieren.

Nederland kent twee belangrijke landelijke wetten die betrekking hebben op dierenwelzijn: de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) en de Flora- en faunawet. De GWWD heeft betrekking op gezelschapsdieren, landbouwhuisdieren en exotische dieren. De Flora en Faunawet heeft betrekking op in het wild levende dieren.

De Wet Dieren

De Wet dieren dateert van 19 mei 2011 en is een raamwet waarin vele voorgaande wetten omtrent dieren(welzijn), zoals de Wet op de Dierenbescherming en de Gezondheids- en welzijnswet voor Dieren (GWWD), geheel of gedeeltelijk zijn opgegaan. Voor de meest recente informatie klik hier: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0030250/2015-02-01>

De Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren (GWWD)

Op grond van de GWWD heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor de verwijdering van dode dieren. De gemeente is verplicht kadavers van dieren te laten afvoeren door een gespecialiseerd bedrijf. Ook heeft de burgemeester op grond van de GWWD een aantal medebewindstaken bij de preventie en bestrijding van besmettelijke dierziekten. Deze liggen voornamelijk op het terrein van openbare orde en veiligheid. Voor de meest recente informatie klik hier: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0005662/2015-01-01>

De Flora- en Faunawet (FFW)

De Flora- en faunawet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren. Deze wet richt zich daarbij op soortenbescherming en niet op de bescherming van individuele dieren.

Voor de meest recente informatie klik hier:

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0009640/2016-04-14>

Dierenwelzijn in het Burgerlijk wetboek

In het burgerlijk wetboek is een bepaling opgenomen die stelt dat de gemeente de taak heeft een gevonden dier, waarvan aangifte is gedaan bij de gemeente, minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen.

Dierenwelzijn in de Algemene Wet Bestuursrecht

Bij huisuitzettingen, detenties of vanwege gezondheidsrisico's kunnen politie en GGD huisdieren gedwongen op laten nemen. Deze gedwongen opvang valt conform een tweetal artikelen uit de Algemene Wet Bestuursrecht ook onder de wettelijke taak van de gemeente.

Gemeentelijke invulling van de wetten

Gemeenten hebben naast de zorgplicht ook een wettelijke verplichting (Burgerlijk Wetboek) met betrekking tot het opvangen en verzorgen van een zwervend aangetroffen dier (artikel 5:8 lid 3 BW). De gemeente moet deze "gevonden dieren" 14 dagen (doen) bewaren voor de eigenaar. Gedurende deze twee weken heeft de eigenaar alsnog de kans het gevonden dier terug te halen. Na deze twee weken wordt het eigendom van het dier overgedragen aan het betreffende opvangcentrum. Het onderwerp opvang en verzorging van gevonden dieren, wordt verder behandeld in het derde hoofdstuk van deze nota.

Daarnaast hebben gemeenten op grond van de artikelen 5:29 en 5:30 Algemene Wet Bestuursrecht de wettelijke plicht de hierbij betrokken dieren maximaal 13 weken te (doen) opvangen. Daarna mag de gemeente bepalen wat er met het dier gaat gebeuren.

In Bodegraven-Reeuwijk zijn voor de eerste opvang van en indicatie over wat er met de dieren moet gebeuren afspraken gemaakt met de Stichting Dierennoodhulp Bodegraven en de Stichting Dierenhulpverlening Woerden en omstreken (DHW).

Het telefoonnummer 06 – 22 25 11 11 van de Stichting Dierennoodhulp Bodegraven fungeert als meldnummer voor het gratis doen van aangifte van gevonden dieren en/of verloren (vermiste) dieren in de kernen Bodegraven, Nieuwerbrug en De Meije.

Het telefoonnummer 0348 – 41 42 42 van de Stichting Dierenhulpverlening Woerden en omstreken (DHW) fungeert als meldnummer voor het gratis doen van aangifte van gevonden dieren en/of verloren (vermiste) dieren in de kernen Reeuwijk-Brug, Reeuwijk-Dorp, Waarder en Driebruggen.

Handhaving

Op het gebied van handhaving en toezicht op dierenwelzijn is er de afgelopen jaren op landelijk niveau heel wat veranderd. Ook de gemeente heeft in handhaving een taak.

Landelijke handhaving

Er is sinds 2011 één landelijk meldpunt voor dierenmishandeling, dierenverwaarlozing en acute hulp aan dieren in nood. In de volksmond de "dierenpolitie". Dit is het landelijk meldnummer 144. Dit meldnummer is 24/7 bereikbaar tegen lokaal tarief. Meldpunt 144 neemt de melding aan en zorgt voor de coördinatie daarvan naar de verschillende uitvoerende instanties. Dit zijn de (dieren)politie, de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en de Landelijke Inspectiedienst van de Dierenbescherming (LID).

De centralist registreert de melding en geeft deze door aan de meest voor de hand liggende organisatie. De politie handhaaft het dierenwelzijn strafrechtelijk. Als de dierenagent een strafbaar feit constateert, volgt een proces-verbaal en strafrechtelijke vervolging. De beroepsinspecteurs van de LID en de NVWA handhaven het dierenwelzijn bestuursrechtelijk. Indien het welzijn van de dieren kan worden verbeterd, komen zij in actie. Zij kunnen een eigenaar (op basis van bestuursrecht) dwingen om bijvoorbeeld de huisvesting te verbeteren of naar een dierenarts te gaan. Ook kan, in overleg met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het ministerie van EL&I, worden besloten om een dier weg te halen.

De Flora- en Faunawet heeft veel algemene verbodsbepalingen op handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen. Toezicht en handhaving hiervan vindt in beginsel plaats door ambtenaren van de (dieren-)politie, maar ook door buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) kan ook handhavend optreden. RVO verzorgt de bestuursrechtelijke handhaving.

Lokale handhaving

De politie treedt ook lokaal in het algemeen handhavend op bij overtredingen. Daarnaast zijn er Buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) aangesteld om toe te zien op naleving van aangewezen bepalingen uit de APV.

Relevante regels APV 2016

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
 - a. binnen de bebouwde kom op de weg zonder dat die hond aangelijnd is;
 - b. buiten de bebouwde kom, op een door het college aangewezen plaats, zonder dat die hond aangelijnd is;
 - c. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
 - d. op de weg zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het verbod in het eerste lid aanhef en onder a is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. De verboden genoemd in het eerste lid, onder a, b, en c, gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond laat begeleiden of als een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft, is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.
3. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Indien de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngedod of een aanlijn- en muilkorfgedod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. Een aanlijngedod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond aangelijnd te houden met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. Een muilkorfgedod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
 - a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
 - b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
 - c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder d, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Bijlage 2: Proces opvang en verzorging van gevonden dieren in 2017

